Program wychowawczy i profilaktyki
Szkoły Podstawowej nr 150 w Warszawie

Motto

Dziecko chce być dobre.
Jeżeli nie umie - naucz,
Jeżeli nie wie – wytłumacz,
Jeżeli nie może – pomóż.

Janusz Korczak

I. Wprowadzenie – założenia wstępne

Program wychowawczy i profilaktyki Szkoły Podstawowej nr 150 w Warszawie powstał na podstawie diagnozy potrzeb i oczekiwań uczniów, ich rodziców oraz nauczycieli tworzących społeczność szkolną. Odpowiadając na te oczekiwania i potrzeby, program opracowano według założeń pedagogiki korczakowskiej podkreślających podmiotowość ucznia oraz poszanowanie jego prawa do godności i autonomicznego rozwoju. Według tej koncepcji kluczowe staje się szukanie sposobów porozumienia i partnerskiej współpracy z dzieckiem opartej na szacunku i wzajemnym zaufaniu oraz tworzenie demokratycznej społeczności obywatelskiej. Istotę pedagogiki korczakowskiej odzwierciedla stwierdzenie: „Dziecko nie dopiero będzie, ale już jest człowiekiem". Konsekwencją tego jest traktowanie dziecka jako autonomicznej osoby.

II. Wstęp

1. Diagnoza sytuacji wychowawczej szkoły

Program wychowawczy i profilaktyki został opracowany na podstawie diagnozy potencjału wychowawczego szkoły w oparciu o środowisko na podstawie obserwacji, rozmów, wywiadów i ankiet wśród reprezentantów wszystkich grup tworzących społeczność szkolną. Dotyczyła ona sukcesów wychowawczych szkoły – dobrych praktyk, mocnych stron; skutecznych metod wychowawczych; niepowodzeń wychowawczych szkoły – problemów, słabych stron; nieskutecznych metod wychowawczych; oczekiwań i potrzeb oraz wyznawanych wartości. Diagnoza pozwoliła pozyskać wiedzę na temat sukcesów szkoły oraz jej porażek i na tej podstawie wyciągnąć wnioski do dalszej pracy.

Wnioski wynikające z diagnozy
W dalszej pracy należy:

- tworzyć warunki do wszechstronnego rozwoju ucznia,
- utrzymać wysoki poziom nauczania,
- traktować ucznia i jego rodziców/opiekunów jako partnerów do dialogu,

- wzmocnić współpracę z rodzicami/opiekunami poprzez angażowanie ich w przedsięwzięcia realizowane przez szkołę,
- na bieżąco rozpoznawać i rozwiązywać pojawiające się problemy,
- rozwijać idee wolontariatu, angażować uczniów do pomocy innym,
- wzmacniać poczucie własnej wartości ucznia,
- rozumieć i akceptować ucznia i jego problemy,
- uczyć współpracy w zespole,
- wzmacniać działania służące przeciwdziałaniu przemocy,
- kształtować rozwój umiejętności interpersonalnych i komunikacyjnych,
- przeciwdziałać wszelkim uzależnieniom,
- rozwijać autonomię uczniów poprzez działalność w Samorządzie Uczniowskim,
- organizować klasowe wycieczki turystyczno-krajoznawcze, edukacyjne, zawodoznawcze, do teatru, kina, muzeum, na wystawy, spotkania z interesującymi ludźmi,
- budować poczucie wspólnoty w wymiarze szkoły, regionu, kraju.

Wnioski wynikające z diagnozy do dalszej pracy wychowawczej w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka.

W Szkole Podstawowej nr 150 czynnikami chroniącymi są:
- Silna więź emocjonalna z rodzicami
- Uwewnętrzniony szacunek do norm, wartości i autorytetów w domu i szkole
- Zdolności umożliwiające dobre wyniki w nauce
- Umiejętność rozwiązywania problemów
- Prawidłowa postawa społeczna
- Poczucie własnej skuteczności

W Szkole Podstawowej nr 150 czynnikami ryzyka są:
- Konflikty rówieśnicze, agresja rówieśnicza
- Niskie wyniki osiągane w szkole i brak celów życiowych przez niewielu uczniów
- Nieprzestrzeganie prawa szkolnego
- Niewłaściwe zachowania wobec grupy rówieśniczej – mała asertywność

Na podstawie diagnozy w dalszej pracy wychowawczej należy:

- poprawić bezpieczeństwo uczniów w szkole ze szczególnym uwzględnieniem eliminowania zachowań agresywnych;
- dostarczyć uczniom wiedzy w zakresie rozpoznawania zachowań przemocowych, postępowania w przypadku jej stwierdzenia, korzystania z pomocy instytucji wspierających osoby pokrzywdzone;
- wypracować właściwe systemy nagród i środków wychowawczych w celu niwelowania niewłaściwych zachowań uczniów.

Zestaw najważniejszych wartości wyznawanych przez społeczność szkolną:

- Bezpieczeństwo
- Rodzina
- Odpowiedzialność
- Uczciwość
- Przyjaźń
- Kreatywność
- Sprawiedliwość
- Miłość
- Pasja
- Mądrość
- Wiedza
- Patriotyzm
- Prawość
- Prawda
- Humor
- Zrozumienie

2. **Postawy nauczycieli wynikające z zasad wychowania Janusza Korczaka**
    - Stawiać granice.
    - Dawać poczucie bezpieczeństwa.
    - Nie bagatelizować złych nawyków.
    - Rozmawiać w cztery oczy.
    - Nie chronić przed konsekwencjami.
    - Dotrzymywać słowa.
    - Słuchać i pomagać.
    - Być stanowczym.
    - Być konsekwentnym.
    - Umieć przyznać się do błędu.
    - Towarzyszyć w rozwoju.

3. **Misja i wizja szkoły**

Pragniemy być szkołą bezpieczną, zdrową oraz otwartą na drugiego człowieka.

4. **Model absolwenta**
    - Wrażliwy na drugiego człowieka.
    - Gotowy do pomocy potrzebującym.
    - Umiejący odróżnić dobro od zła.
    - Dążący do prawdy.
    - Uczciwy w swoich życiowych wyborach i decyzjach.
    - Odpowiedzialny za siebie i innych.
    - Mający poczucie własnej wartości.

- Kreatywny.
- Posiadający wiedzę ogólną.
- Gotów do rozwijania swoich pasji i zainteresowań.
- Kochający swoją ojczyznę.
- Kultywujący tradycje własnego narodu z poszanowaniem tradycji innych narodów.
- Otwarty na świat, przygotowany do rozumienia zjawisk współczesności.
- Dbający o mikro i makro środowisko

5. Priorytety

- Bezpieczeństwo
- Autonomia ucznia powiązana z systemem wartości – działania Samorządu Uczniowskiego i zespołu redagującego gazetkę szkolną.
- Wolontariat - gotowość do niesienia pomocy innym.

6. Opis strategii wspierania uczniów w ich rozwoju

Kluczową strategią wspierania rozwoju ucznia jest przede wszystkim organizowanie przez szkołę przedsięwzięć, w których uczeń może uczestniczyć zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami.

7. Współpraca z rodzicami/prawnymi opiekunami ucznia.

Nadrzędną rolę w procesie wychowawczym pełnią rodzice a szkoła wspiera ich w tym zakresie. Aby cele szczegółowe stawiane przez szkołę mogły być realizowane, konieczna jest stała współpraca z rodzicami polegająca na wspólnym podejmowaniu ważnych dla społeczności szkolnej decyzji oraz uczestnictwie rodziców w przedsięwzięciach organizowanych przez szkołę.

8. Cel ogólny

Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju osobowego ucznia i przygotowanie ucznia do dorosłego życia.

9. Cele szczegółowe

Wspieranie rozwoju ucznia w wymiarze:

- intelektualnym,
- emocjonalnym,
- moralnym,
- społecznym,
- zdrowotnym.

Cele szczegółowe	Zadania szkoły	Cele operacyjne	Odpowiedzialni
Wspieranie rozwoju intelektualnego ucznia.	• Rozpoznawanie możliwości intelektualnych ucznia. • Identyfikowanie uzdolnień.	**Uczeń:** • odkrywa własne predyspozycje, • planuje i organizuje własną	Nauczyciele Bibliotekarze Wychowawcy

	• Rozwijanie zdolności i zainteresowań. • Kształtowanie umiejętności poszukiwania informacji, przyswajania i prezentowania wiedzy. • Kształtowanie pozytywnej motywacji ucznia. • Wdrażanie uczniów do stosowania technik efektywnego uczenia się. • Wdrażanie do samokształcenia. • Prowadzenie zajęć dodatkowych zajęć edukacyjnych– zajęć wyrównawczych, innowacji pedagogicznych, kół zainteresowań, indywidualnych programów/toków nauczania, zajęć przygotowujących do egzaminów i konkursów. • Wsparcie tutorów	naukę, • korzysta z różnych źródeł informacji, • samodzielnie zdobywa wiedzę, • prezentuje własne opinie i poglądy, • wybiera zajęcia dodatkowe zajęcia edukacyjne rozwijające jego predyspozycje i uzdolnienia.	Rodzice Podmioty zewnętrzne
Wspieranie rozwoju emocjonalnego ucznia.	• Przekazywanie wiedzy o etapach rozwoju psychofizycznego człowieka. • Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania własnych stanów emocjonalnych. • Kształtowanie wrażliwości uczuciowej i empatii. • Kształtowanie umiejętności kontrolowania swoich emocji. • Uczenie metod	**Uczeń:** • wykorzystuje wiedzę o etapach rozwoju psychofizycznego człowieka do rozumienia i modelowania własnych zachowań, • rozpoznaje i nazywa swoje uczucia, • rozpoznaje i rozumie uczucia innych, • okazuje współczucie drugiemu człowiekowi • wyraża swoje emocje w sposób akceptowalny przez	Wychowawcy Nauczyciele Pedagodzy Psycholog Rodzice

	opanowania negatywnych emocji i wyrażania ich w bezpieczny sposób. • Przeciwdziałanie agresji. • Poznawanie zasad dobrej komunikacji. • Kształtowanie umiejętności interpersonalnych i komunikacyjnych. • Nauczenie technik radzenia sobie ze stresem. • Kształtowanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów. • Kształtowanie poczucia własnej wartości.	innych, • stosuje komunikat typu „ja”, • uważnie słucha innych, • stosuje techniki, których celem jest niwelowanie stresu, • zachowuje spokój w sytuacjach trudnych, nie zachowuje się agresywnie. • wskazuje swoje mocne strony.	
Wspieranie rozwoju moralnego ucznia.	• Wpajanie nawyków zachowania zgodnych z przyjętymi w szkole normami i wartościami. • Kształtowanie prawdomówności, wrażliwości, odwagi cywilnej, odpowiedzialności, sprawiedliwości i prawości. • Uświadamianie wartości przyjaźni i miłości. • Kształtowanie wrażliwości moralnej • Kształcenie postawy wyczulonej na potrzeby innych.	**Uczeń:** • zna obowiązujący w szkole system norm i wartości i postępuje zgodnie z nim, • mówi prawdę, • potrafi przyznać się do błędu, • ponosi konsekwencje swoich zachowań, • właściwie ocenia zachowanie swoje i innych, • dostrzega i rozumie potrzeby innych, • oferuje pomoc innym, • realizuje ideę pomocy koleżeńskiej, • angażuje się w	Wychowawcy Nauczyciele Pedagodzy Psycholog Rodzice

		działania wolontariatu, • działa na rzecz słabszych, potrzebujących na terenie szkoły i poza nią, • odnosi się do innych z szacunkiem, nie stosuje agresji i przemocy wobec innych,	
Wspieranie rozwoju społecznego ucznia. • **Szkoła jako wspólnota uczniów, nauczycieli, rodziców.**	• Wzmacnianie poczucia identyfikacji ze społecznością szkolną. • Zapoznanie z sylwetką patrona szkoły. • Zapoznanie z prawami zapisanymi w Konwencji Praw Dziecka. • Kształtowanie umiejętności korzystania z praw zapisanych w Konwencji Praw Dziecka. • Zapoznanie z dokumentami tworzącymi prawo szkolne. • Wdrażanie do przestrzegania regulaminu BHP. • Kształtowanie rozumienia praw i obowiązków ucznia. • Budowanie poczucia dumy z ceremoniału szkolnego. • Kształtowanie rozumienia idei działania Samorządu Uczniowskiego. • Wpajanie nawyku poszanowania mienia wspólnego.	**Uczeń:** • czuje się członkiem społeczności szkolnej, • zna życiorys patrona szkoły. • zna i rozumie swoje prawa, • przestrzega zapisów prawa szkolnego, • traktuje innych, respektując ich prawa, • zachowuje się w sposób bezpieczny dla siebie i innych w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych, • wypełnia swoje obowiązki, • zna i szanuje tradycje szkoły, • bierze udział w uroczystościach szkolnych i zachowuje się właściwie podczas ich trwania, • zakłada strój galowy na uroczystości szkolne, • bierze udział w przedsięwzięciach Samorządu Uczniowskiego, • inicjuje działania	Wychowawcy Opiekunowie Samorządu Uczniowskiego Nauczyciele Pedagodzy Psycholog Rodzice

• **Rodzina** **Region** **Państwo** **Naród** **Społeczeństwo**	• Nauka funkcjonowania w grupie rówieśniczej. • Rozwijanie umiejętności współpracy w zespole. • Rozwijanie umiejętności budowania relacji z rówieśnikami opartych na akceptacji, dialogu i wzajemnym porozumieniu.	Samorządu Uczniowskiego, • bierze udział w wyborach do Samorządu Uczniowskiego, • potrafi zareagować na niewłaściwe zachowania innych, • umie współpracować z innymi, • potrafi budować trwałe relacje z rówieśnikami, • funkcjonuje jako członek grupy rówieśniczej, • akceptuje innych i jest akceptowany przez rówieśników, • potrafi skutecznie porozumieć się z rówieśnikami.	
	• Ukazywanie wartości rodziny w życiu osobistym człowieka. • Budzenie szacunku dla własnego regionu i państwa. • Rozwijanie szacunku dla dobra wspólnego. • Rozwijanie poczucia przynależności do społeczności lokalnej i narodowej. • Kształtowanie postaw patriotycznych, obywatelskich i prospołecznych. • Wdrażanie do dostrzegania i rozumienia współczesnych zjawisk społecznych.	**Uczeń:** • z szacunkiem odnosi się do swoich bliskich, • kultywuje obyczaje rodzinne i narodowe, • przejawia szacunek dla historii, • uczestniczy w życiu społeczności lokalnej, • właściwie zachowuje się podczas uroczystości państwowych, • zachowuje powagę w miejscach pamięci narodowej, • zna hymn narodowy i właściwie zachowuje się podczas jego wykonywania, • zna i szanuje polskie symbole narodowe, • zna instytucje państwa	Wychowawcy Opiekunowie Samorządu Uczniowskiego Nauczyciele Pedagodzy Psycholog Rodzice

		demokratycznego i rozumie mechanizmy ich działania.	
Wspieranie rozwoju zdrowotnego ucznia.	• Kształtowanie postaw prozdrowotnych. • Kształtowanie sprawności fizycznej. • Kształtowanie nawyków służących higienie ciała. • Dostarczanie wiedzy na temat zmian fizycznych i psychicznych typowych dla okresu dojrzewania. • Pomoc w rozwiązywaniu problemów okresu dojrzewania. • Kształtowania nawyków właściwego spędzania wolnego czasu. • Uświadamianie zagrożeń płynących z używania środków uzależniających. • Wpajanie zasad racjonalnego odżywiania. • Zapobieganie otyłości dzieci i młodzieży oraz zaburzeniom odżywiania typu anoreksja czy bulimia. • Uświadamianie skutków zachowań zagrażających zdrowiu. • Modelowanie zachowań w sytuacjach ekstremalnych, zagrażających zdrowiu i życiu (udzielanie pierwszej pomocy).	**Uczeń:** • rozumie znaczenie wpływu aktywności fizycznej na zdrowie człowieka, • dba o estetyczny wygląd, • dostrzega i rozumie zmiany okresu dojrzewania, • ma świadomość zagrożeń cywilizacyjnych, • właściwie organizuje swój czas wolny, • zna skutki zażywania środków uzależniających, • dostrzega zależność między odżywianiem a zdrowiem, • zdrowo się odżywia, • zna zasady udzielania pierwszej pomocy w sytuacjach ekstremalnych, zagrażających zdrowiu i życiu.	Wychowawcy Nauczyciele Pielęgniarka szkolna Pedagodzy Psycholog Rodzice Podmioty zewnętrzne

Wspieranie rozwoju świadomości ekologicznej ucznia.	• Kształtowanie postaw i nawyków proekologicznych • Wzbogacenie wiedzy na temat negatywnego wpływu człowieka na środowisko i wynikających z tego zagrożeń • Uświadamianie zagrożeń płynących ze zmian klimatycznych	Uczeń: • zna zasady segregacji śmieci i stosuje je , • eliminuje przedmioty jednorazowego użycia w codziennym życiu , • dba o mikro i makro środowisko, • oszczędza zużycie energii elektrycznej i wody, • zna skutki negatywnych oddziaływań człowieka na środowisko, • reaguje na łamanie zasad proekologicznych, • dostrzega korzyści i zależności występujące miedzy ochroną środowiska a zdrowiem człowieka i innych organizmów żywych, • angażuje się w inicjatywy organizacji mających na celu ochronę środowiska	Wychowawcy Nauczyciele Pedagodzy Psycholog Rodzice Podmioty zewnętrzne
Profilaktyka			
Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza szkołą	• Kształtowanie postaw bezpiecznych zachowań w szkole, na wycieczkach, podczas imprez, zabaw, turystyki • Dostarczanie wiedzy na temat bezpiecznych zachowań zarówno w szkole i poza szkołą • Zapoznaje uczniów z zasadami BHP w tym procedurami ewakuacji	**Uczeń:** • wie, na czym polegają bezpieczne zachowania • wie jak, powinien zachować się w różnych sytuacjach społecznych- zagrażających jego zdrowiu i życiu • potrafi odmówić zachowań ryzykownych • zna drogę ewakuacyjną • rozróżnia i reaguje na sygnały alarmowe zgodnie z procedurami	Nauczyciele Pedagodzy Wychowawcy Dyrekcja Rodzice Podmioty zewnętrzne

Profilaktyka w zakresie zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych	• Prowadzenie regularnej diagnozy problemu nałogów, w tym używania substancji psychoaktywnych w środowisku szkolnym • Reagowanie na każdy przejaw użycia środków psychoaktywnych	**Uczeń:** • wie, że jego postępowanie nie jest anonimowe a przypadki łamania norm i zasad zostaną ujawnione i zastosowane wobec nich stosowne konsekwencje	Pedagodzy Psycholog Wychowawcy Pielęgniarka
	• Podejmowanie działań mających na celu wyposażenie nauczycieli i rodziców w odpowiednią wiedzę i umiejętności z zakresu diagnozowania i postepowania w sytuacjach podejrzenia użycia środków psychotropowych	**Nauczyciele i rodzice:** • rozwijają kompetencje wychowawcze, otrzymują fachową wiedzę, pozwalają na zdiagnozowanie i interweniowanie w przypadkach pojawienia się zachowań ryzykownych. • budują dobre relacje z dziećmi, udzielają wsparcia w przeżywanych trudnościach.	Zespół kierowniczy Nauczyciele
	• Organizowanie uczniom zajęć i programów profilaktycznych, w tym w ramach programu IPET, z zakresu kształtowania postaw asertywnych, zagrożeń i konsekwencji wynikających z używania substancji psychoaktywnych	**Uczeń:** • zna zagrożenia i skutki związane ze stosowanie środków psychoaktywnych • wie do kogo może się zwrócić z prośbą o pomoc w sytuacjach trudnych	Pedagodzy Psycholog Wychowawcy
	• Współpraca ze środowiskiem pozaszkolnym przy podejmowaniu działań profilaktycznych i interwencyjnych gdy potrzeby przekraczają możliwości i kompetencje szkoły	**Uczeń, rodzice, nauczyciele :** • otrzymują stosowna pomoc **Rodzice:** • ściśle współpracują ze szkołą na rzecz rozwiązywania kryzysów rozwojowych i	Zespół kierowniczy Pedagodzy Psycholog Policja Straż Miejska

		życiowych swoich dzieci	
	• Promowanie wzorów zachowań opartych na zdrowym, wolnym od nałogów, stylu życia	**Uczeń:** • angażuje się w organizowanie przez szkołę imprezy i akcje: charytatywne, sportowe, społeczne, rozwijające jego zdolności i zainteresowania • buduje wysoką samoocenę	Nauczyciele Wychowawcy

Bloki tematyczne zajęć godzin wychowawczych przeprowadzanych dla uczniów na danych poziomach edukacyjnych:

- Poznajemy siebie, uczymy się pozytywnego myślenia.
  klasy I- III i IV-VI
- Stres szkolny – jak sobie z nim radzić?
  klasy IV – VIII
- Przyczyny i skutki nałogów.
  profilaktyka w klasach IV- VIII
- Konsekwencje prawne związane z używaniem substancji psychoaktywnych i psychotropowych.
  klasy VIII
- Agresja i przemoc.
  profilaktyka w klasach IV- VIII
- Asertywność – nauka odmawiania, nie ulegania naciskom i wpływom skutkującymi negatywnymi konsekwencjami.
  klasy IV-VIII
- Postawy proekologiczne
  klasy I- III i IV-VIII

10. Przygotowanie ucznia do wyboru przyszłej szkoły.

Doradztwo edukacyjno – zawodowe jest nieodłącznym elementem procesu dydaktyczno – wychowawczego. Grono pedagogiczne we współpracy z rodzicami, podmiotami zewnętrznymi pomaga uczniom w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru przyszłej szkoły zgodnie z ich zainteresowaniami, predyspozycjami i możliwościami.

11. Plan wychowawczy klasy.

Wychowawca klasy przygotowuje plan wychowawczy dla klasy, który uwzględnia założenia programu wychowawczego szkoły, to znaczy zawiera szczegółowy plan działań, które zostaną w klasie zrealizowane w odniesieniu do każdego z celów szczegółowych i zagadnień profilaktycznych oraz niezbędnych indywidualnych potrzeb edukacyjnych i wychowawczych danej klasy. Wychowawca dostosowuje tematykę i formy działania do potrzeb i oczekiwań uczniów i ich rodziców m.in. w oparciu o szkolną bazę scenariuszy zajęć. Zestaw scenariuszy zajęć, jest opracowany

we współpracy przez wszystkich wychowawców na bazie programu wychowawczego szkoły (celów szczegółowych) oraz wartości podkreślających podmiotowość ucznia oraz poszanowanie jego prawa do godności i autonomicznego rozwoju.

Plan wychowawczy klasy akceptuje Dyrektor. W tracie roku szkolnego plan wychowawczy klasy podlega regularnemu monitorowaniu, a sprawozdanie z jego realizacji wychowawcy przedstawiają na Radach Pedagogicznych.

III. Podsumowanie

1. Wstępne założenia ewaluacji.

Ewaluacja Programu wychowawczego i profilaktyki Szkoły Podstawowej nr 150 w Warszawie jest potrzebna do oceny przebiegu procesu wychowawczego oraz stopnia osiągnięcia założonych celów. Ewaluacja wykonania planu wychowawczego i profilaktyki odbywa się co roku, na Radzie Pedagogicznej podsumowującej wyniki uczniów za dany rok szkolny. W procesie ewaluacji stosuje się obserwację, monitoring, analizę dokumentacji szkolnej oraz ankiety ewaluacyjne.

2. Zasada otwartości Programu wychowawczego i profilaktyki Szkoły Podstawowej nr 150.

Obowiązujący w szkole program wychowawczy to dokument otwarty, który jest aktualizowany wraz ze zmieniającymi się potrzebami społeczności szkolnej oraz modyfikowany zgodnie z wynikami przeprowadzanej ewaluacji.
Każda dodatkowa forma edukacji dzieci przez organizacje zewnętrzne będzie odbywać się za zgodą rodziców.
Rodzice każdorazowo będą mieli wgląd w program zajęć prowadzonych przez organizacje zewnętrzne.